

MASKULINOTASUNA NERABEEKIN LANTZEN

Familiantzako eta hezitzaileentzako argibidea

Mutil gazteak jada ez al dira lehengo gizonak bezalakoak, *Rambo* motako maskulinitate hori gaindituta, matxistak izateari utzi diote? Gaur egungo gazteek maskulinitate tradizional horren jokabide negatiboak errepikatzen jarraitzen dute? Nola lagundu diezaioket nire semeari edo nire ikasle mutilei “gizontasuna eraikitzeke” prozesuan?

Galdera hauek askotan entzuten ditugu, eta gizonekin, generoari, berdintasunari edo indarkeriari buruzko jarduerak egiteko motibazioa izaten dira. Arreta haiengan jartzea, orain arte neskekin egin dugun moduan, haien genero-identitatea ere berrikusi behar dutela eta hori egitea funtsezkoa dela ulertzea. Baina nola? Badirudi, gero eta gehiago behar direla mutilekiko harremanak bideratu eta beruekin lana egiteko genero-ikuspegia duten tresna pedagogikoak. Horregatik, ohikoa da ikastetxeek gurea bezalako elkarteei lankidetzat eskatzea.

Labur-labur kontatuko dugu ikasleekin egiten ditugun tailerren edukia, bai talde mistoekin egiten ditugunetakoak, bai mutilekin bakarrik egiten ditugunetakoak ere. Nerabeekin egiten ditugun jarduera horietan erabiltzen ditugun hizkuntza erraz bera eta adibide edo baliabide berberak erabiliko ditugu, baina zuei, gurasoei, egokituta:

GENERO-SOZIALIZAZIOA / JAKIN GABE JANZTEN DUGUN JANTZIA

Jaiotzen garenean, **gure bizitza baldintzatuko duen jantzi bat janzen zaigu.** Gainera, hazi ahala, jantzia estutzen joango da, eta horrek gure mugimenduak gero eta gehiago mugatuko ditu. Harik eta une bat iristen den, jantzia eta zein gure azala bereizten ez ditugula. Hainbeste itsatsiko zaigu, gure azala estalita geratzen dela, eta jantzi hori “naturala” dela usteke dugula. Eta “gezurrezko azal” horri balio bat eta funtzio batzuk esleitzen zaizkio maila sozialean. **Horri deitzen diogu generoa.**

Ezaugarri fisiko soila aitzakiatzat hartuta, gizon edo emakume gisa sailkatzen gaituzte, irizpidea horren sinplea eta murrizta da. Hala ere, karga sozial eta familiar izugarria dugula nabaria da. Oinarri horren gainean gaztelu handi eta astun bat eraikitzeke adinako indarra du, gure gustuak, ohiturak, erabakiak, pentsamenduak, sentimenduak, gorputz-keinuak, hitz egiteko moduak, janzkera, jolasak eta jostailuak, ikustea gustatzen zaizkigun filmak, ikasketak eta aukeratzen dugun lanbidea zehaztuko dituena.

Hortik datorkigu jaio aurretik egiten dugun betiko lehen galdera, **“mutila ala neska da?”**. Hori hain da erabakigarria, ezen gaztelaniak berak ere ez baitu “haurrak” modu neutroan izendatzeko kontzepturik.

Bada ezkutuko programa edo curriculum bat (ez esplizitua), gure semearekin edo alabarekin dugun harremana zehazten duena, gizonezkoa edo emakumezkoa izan. Programa hori bete egiten dugu, konturatu ere egin gabe, gizon edo emakume bat zer den jakiteko espektatibak ditugulako, besterik gabe. Ez dugu erreparatzen nola baldintzatzen ditugun zentzu horretan gure haurrak, eta ez dugu horri buruzko hausnarketarik ere egiten, ez baita gure gai garrantzitsuen

zerrendan dagoen zerbait, **ez dugu susmatzen zenbateraino baldintzatu eta markatzen duen honek gure seme-alaben bizitza.**

Ez dugu guk sortu, ez dugu erabaki hor egotea eta horrela izatea. **Gure guraso eta erreferentziako pertsonak guri transmititu ziguten zerbait erreproduzitu** besterik ez dugu egiten. Gure bertsio propioa osatu dugu, baina oraindik eduki asko gordetzen dugu, esan, egin, erakutsi zigutenaren oinarrian, eta baita egin ez zigutenaren, esan ez zigutenaren eta irakatsi ez zigutenaren inguruan. Batak zein besteak asko baldintzaten dituzte gure sinesmenak; jokabide *egokia*, pentsatzeko modu *zuzena*, *dagokigun* sentitzeko modua zein den barneratzerako orduan. Gizarteak, kulturak, tradizioak, familiak kutxa batean sartu gintuen, muga estuak dituen *kutxa* batean, eta kutxa hori, bere baitan da mugatzailea.

Oso goiz bustitzen gaitu **gure kaxak urdin edo larroxaz margotzen dituen "sirimiri" geldiezinak**, kolore honen arabera izango dituen ezaugarriak gure buru eta gorputzak baldintzaten ditu. Inguratzen gaituzten pertsona guztiek baieztatzen dute hori horrela dela, *ez dagoela beste modurik*. Haiek ere jantzen dituzte beren *jantziak*, eta haiek estaltzen dute benetan nortzuk diren; *kaxen* barruan daude, eta kutxek benetako izaera ezkututzen dute zama kultural horren azpian.

Hautzaroan, oso gazte eta zaugarriak garenez, zalantzan jartzen dugu pertsona izateak zer esan nahi duen, zalantzan jartzen dugu oraindik kutsatu gabeko gure irizpide propioa baita gure gustu eta interesak ere. Gazte batek, gehien nahi duena zera da; bere adinekoek eta bizi den helduen munduak onartzea da, ongietorria sentitzea, maitatzea, taldekide sentitzea.

Azken batean, *normala* izan nahi du. **Normala dena ulertzeko, onartzeko eta barneratzeko prozesua hasi da**, inguratzen duten eta bere nortasuna garatzen ari den parametro kultural-sozialetatik abiatuta. Denboraren poderioz, eta inguruan dagoena ikusita, **normaltasun hori naturala bihurtzen da**. Hala, guztiok ahaztu egiten dugu nola ulertzen genuen bizitza sozializazio-prozesu horren guztiaren aurretik.

GIZONTASUNAREN ERAIKUNTZA, GIZON IZATEN IKASIZ

Zer esan nahi du gizon izateak? Zer da *normala* gizon batengan? Zein da izan behar duen portaera *zuzena*? Familia, ikastetxea, auzoa, kirol-kluba, eliza, lagun-taldea, ikaskideak, erakunde militarra, lankideak, etab. onartuko dituena. Aitarengandik, amarengandik, osabarengandik, ahizparengandik eta anaia zaharrarengandik, maisuarengandik, heroiarengandik, filmetatik, publizitatetik, testu-liburuetatik, ipuinetatik, kontakizunetatik, istorioetatik eta abarretik ikasi zuena.

Jarraian, hazi ahala haur eta mutil garenean gure baitan sartzen diren *zirimiri tanta* horien adibide batzuk erakutsiko ditugu. Euri etengabea da, eta **gizon gazte moduan dugun iparrorratza bihurtzen da**. Gure bizitzan egunero jasotzen ditugun mezuak dira, pertsona eta esparru ezberdinetatik datozenak. Iruzkin, ukapen edo sari, zigor edo baliozkotze, muga edo baimen gisa iristen dira. Horietako asko esplizituki entzuten ditugun esaldiak dira; beste batzuk, berriz, ez ditugu modu zuzen eta esplizituetan jasotzen, modu sotilean edo keinuen bidez baizik.

Gizontasun hegemonikoaren inposaketa batzuk:

- Sexua gustatzen zaizu, eta zenbat eta gehiago hobeto.
- Horiek baino "hobea" izan behar duzu, eta interesgarriagoa, eta nabarmendu egin behar duzu.
- Arrakasta izan behar duzu, zure lorpenengatik nabarmendu eta miretsi zaitzatela.
- Ez izan ahula, EZ dadila nabaritu ezin duzula edo amore ematen duzula.
- Dena eta denaz jakin behar duzu, besteek baino gehiago.
- Ez eman garrantzia sentitzen duzunari, martxan jarraitzea da garrantzitsua.
- "Kontrola" IZAN BEHAR DUZU, eta irmo jarraitu eta ezerk ez dizu eragingo.
- Erabili ukabilak zurekin sartzen badira, konpondu gatazkak ostiaka.
- Ez eskatu laguntza, hobe duzu zeure kabuz moldatzea.
- Besteak baino "hobea" izan behar duzu, eta haiek baino gehiago.

Gizontasunari buruzko baieztapen kultural batzuk:

- Mutil bat (gizona) haserre dagoenean, hobe da bakarrik uztea, ea horrela pasatzen zaion.
- Haur bat besarkatzen bada eta gehiegi laztantzen badugu, ahulagoa izango da.
- "Gizona" egin dadin, onena da lasterbere kabuz moldatzea bakarrik.
- Gizonek ez dute emakumeek bezala sentitzen
- Borroka egiteak gizon egiten zaitu eta indartu egiten zaitu

Artikulu honekin batera eta jarraian, hemen azaldutako informazioa osatzen duten eta bertan sakontzen duten materialei buruzko esteka interesgarri batzuk aurkeztuko ditugu.

Bestalde, artikulu hau ikasturtean zabaltzea espero dugu, xehetasun eta informazio gehiagorekin.

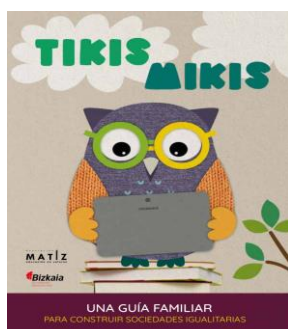
Eskerrik asko zuen interesagatik.

Tikis mikis

<https://asociacionmatiz.org/2020/01/01/tikis-mikis-guia-familiar-para-construir-sociedades-iguallitarias/>

“TIKIS MIKIS” gida erraz eta arina da, eta hezkidetzazko esparrura hurbiltzea du helburu.

Modu hurbilean eta egunerokotasunean oinarrituta familiei zuzenduta dago, haurrek ipuin eta marrazki bizidunen bidez jasotzen dituzten estereotipo eta aurreiritzi sexisten transmisioa aztertzea erraztuz, eta etxetik sexuen arteko berdintasuna bultzatzeko jarraibideak eta aholkuak emanez.

Rebeldes de genero

https://www3.gobiernodecanarias.org/medusa/ecoescuela/educarparalaigualdad/files/2020/04/rebeldes-de-genero-3-masculinidades-2020_04_06.pdf

Gidaliburu horrek gizon izateari buruz hausnartzera gonbidatzen gaitu, maskulinitatea bizitzeko modu osasungarri eta berdinezaleei buruz hausnartzera.

Bigarren Hezkuntzako ikasleen artean genero-indarkeria prebenitzera bideratuta dago, eta genero-indarkeriari heltzeko baliabide didaktiko berritzaile eta erakargarriak eskaintzea du helburu. Estereotipo sexistak eraitsi eta indarkeria matxistarik gabeko gizarte bat lortzen lagundu nahi du, bai eta inspiratu eta motibatuz ere, jakin-mina piztu, eta norberaren, harremanen eta gizartearen inguruko hausnarketa erraztu. Formatu eta edukiek ildo gazte, errebelde eta dinamikoa dute, ikasleekin izaten diren elkarrizketa eta jardueren oinarri izan daitezkeen.

Feliz día hombres

<https://youtu.be/WmEGCN0nNHc>

Borrokak fruituak eman ditu. Azkenean, gizonak emakumeen gauza berak egin ditzakete. Zorionak, gizonak, merezi duzue. Gure borroka guztiontzat da. Martxoaren 8a. Emakumearen Nazioarteko Eguna.

Gizonek beren bizitzan zehar entzuten dituzten 48 esaldi.

<https://youtu.be/eKWSXBJlpyo>

Gizonei esaten zaizkien esaldiei erreparatzen badiegu — “izan gizon bat”, “Gizonek ez dute negarrik egiten”, “Ez izan marika” —, esaldi horiek “ez izan neska” moduan ulertu daitezkeela konturatuko gara. Femeninoa izatea ” gutxiago izatea” delako?